Europeiska gemenskapernas

officiella tidning

ISSN 1024-3046

C 283

fyrtionde årgången

19 september 1997

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

Informationsnummer | Innehållsförteckning | Sida

I *Meddelanden*

Kommissionen

97/C 283/01 Ecu 1

97/C 283/02 Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter 2

97/C 283/03 Beslut om att inte göra invändningar mot en anmäld koncentration (Ärende nr IV/M.963 — Compaq/Tandem) (1) 13

SV

(1) Text av betydelse för EES

I

(Meddelanden)

KOMMISSIONEN

Ecu [1]

18 september 1997

(97/C 283/01)

Valutabelopp för en enhet:

Belgiska franc och luxemburgska franc	40,5660	Finska mark	5,87549
Danska kronor	7,48568	Svenska kronor	8,41900
Tyska mark	1,96591	Pund sterling	0,692687
Grekiska drakmer	310,810	USA-dollar	1,11162
Spanska pesetas	165,888	Kanadensiska dollar	1,54360
Franska franc	6,60416	Japanska yen	134,640
Irländska pund	0,744209	Schweiziska franc	1,62030
Italienska lire	1918,43	Norska kronor	7,97868
Nederländska gulden	2,21380	Isländska kronor	79,0921
Österrikiska schilling	13,8353	Australiska dollar	1,55363
Portugisiska escudos	199,892	Nyzeeländska dollar	1,76308
		Sydafrikanska rand	5,20240

Kommissionen har installerat en telex med automatiskt svar som ger omräkningstalen i ett antal valutor. Denna tjänst är öppen varje dag från kl. 15.30 till kl. 13.00 följande dag. De som använder sig av tjänsten skall göra på följande sätt:

— Ring telexnummer Bryssel 237 89.

— Lämna det egna telexnumret.

— Skriv koden "cccc" som startar det automatiska systemet som överför omräkningstalen för ecun.

— Överföringen bör inte avbrytas förrän meddelandet är slut, vilket markeras med koden "ffff".

Anmärkning: Kommissionen har även automatiska faxsvarare (nr 296 10 97 och nr 296 60 11) som tillhandahåller dagliga uppgifter om beräkning av de omräkningstal som skall tillämpas med avseende på jordbrukspolitiken.

---

[1] Rådets förordning (EEG) nr 3180/78 av den 18 december 1978 (EGT L 379, 30.12.1978, s. 1), senast ändrad genom förordning (EEG) nr 1971/89 (EGT L 189, 4.7.1989, s. 1).

Rådets beslut 80/1184/EEG av den 18 december 1980 (Lomékonventionen) (EGT L 349, 23.12.1980, s. 34).

Kommissionens beslut nr 3334/80/EKSG av den 19 december 1980 (EGT L 349, 23.12.1980, s. 27).

Finansiell förordning av den 16 december 1980 om Europeiska gemenskapernas allmänna budget (EGT L 345, 20.12.1980, s. 23).

Rådets förordning (EEG) nr 3308/80 av den 16 december 1980 (EGT L 345, 20.12.1980, s. 1).

Beslut av Styrelsen för Europeiska investeringsbanken av den 13 maj 1981 (EGT L 311, 30.10.1981, s. 1).

GEMENSKAPENS RIKTLINJER FÖR STATLIGT STÖD TILL UNDSÄTTNING OCH OMSTRUKTURERING AV FÖRETAG I SVÅRIGHETER [1]

(97/C 283/02)

1. INLEDNING

1.1 Behovet av övergripande och fast kontroll av statligt stöd i Europeiska gemenskapen har vunnit brett erkännande under de senaste åren. Den snedvridande effekt som stöd kan ha förstoras när andra statligt framkallade störningar avlägsnas och marknaderna blir öppnare och mer integrerade. Inom den inre marknaden är det följaktligen viktigare än någonsin att upprätthålla stram kontroll av statligt stöd.

På medellång sikt förväntas den inre marknaden ge avsevärda fördelar i fråga om ökad ekonomisk tillväxt, även om tillväxten för närvarande dämpas av recessionen. En stor del av den ökning i ekonomisk tillväxt som den inre marknaden slutligen bör leda till kommer att vara ett resultat av de breda strukturomvandlingar som den kommer att framkalla i medlemsstaterna. Även om det är lättare att genomföra strukturomvandling i en expanderande ekonomi, är det i en recession inte önskvärt att medlemsstaterna hindrar eller i otillbörligt hög grad försenar processen med strukturanpassning genom att ge stöd till företag som i den nya marknadssituationen borde försvinna eller omstruktureras. Sådant stöd förskjuter bördan av strukturomvandling till andra mer effektiva företag och uppmuntrar till en kapplöpning efter stöd. Lika väl som stöd kan hindra gemenskapen att vinna alla de fördelar som den inre marknaden kan ge, så kan de medföra avsevärda påfrestningar på nationella budgetar och därigenom hindra ekonomisk konvergens.

1.2 Det finns å andra sidan omständigheter när statligt stöd kan vara berättigat för att undsätta företag som har svårigheter och hjälpa dem att omstrukturera. Det kan exempelvis rättfärdigas av socialpolitiska eller regionalpolitiska orsaker, för att bibehålla en konkurrenskraftig marknadsstruktur när försvinnandet av företag skulle kunna leda till en monopol- eller snäv oligopolsituation, av en önskan om bredare ekonomiska fördelar till små och medelstora företag (SMF) och av hänsyn till de särskilda behov som SMF och små jordbruksföretag har.

1.3 Kommissionen lade 1979 i den Åttonde rapporten om konkurrenspolitik [2] fram sin politik för undsättnings- och omstruktureringsstöd till företag i svårigheter. Denna politik har flera gånger bekräftats av domstolen [3].

Av de orsaker som nämnts i punkt 1.1 medförde emellertid införandet av den inre marknaden ett behov av översyn och uppdatering av politiken. Den måste dessutom anpassas för att ta hänsyn till målet med ekonomisk och social sammanhållning [4] och klargöras mot bakgrund av utvecklingen inom politiken på områdena för statligt kapitaltillskott [5], finansiella överföringar till offentliga företag [6], och stöd till SMF [7]. En uppdaterad politik på detta område offentliggjordes som riktlinjer i slutet av 1994 [8]. Den nuvarande texten bibehåller den politiken förutom när det gäller jordbrukssektorn [9]. När det gäller denna sektor inför denna text vissa ändringar.

---

[1] En uppdaterad politik på detta område offentliggjordes som riktlinjer i slutet av 1994 (EGT C 368, 23.12.1994, s. 12). Den nuvarande texten bibehåller den politiken förutom när det gäller jordbrukssektorn. Kommissionen har för avsikt att se över dessa riktlinjer i vederbörlig ordning, utom när det gäller de bestämmelser som endast gäller jordbruk.

[2] Punkterna 227—228 och punkt 177.

[3] Se särskilt domstolens domar i mål C-301/87 av den 14 februari 1990, Frankrike mot kommissionen (1990) ECR I, s. 307 (Boussac); mål C-142/87 av den 21 mars 1990, Belgien mot kommissionen (1990) ECR I, s. 959 (Tubemeuse); mål C-303/88, av den 21 mars 1991, Italien mot kommissionen (1991), ECR I, s. 1433 (ENI-Lanerossi); mål C-305/89, av den 21 mars 1991, Italien mot kommissionen (1991) ECR I, s. 1603 (Alfa Romeo). Se också domstolens domar i mål 323/82 av den 14 november 1984, Intermills mot kommissionen (1984) ECR 3809, mål 296 och 318/82 av den 13 mars 1985, Nederländerna och Leeuwaarder Papierwarenfabriek mot kommissionen (1985) ECR 809; mål 234/84 av den 10 juli 1986, Belgien mot kommissionen (1986) ECR, s. 2263 (Meura).

[4] Artikel 130a i EG-fördraget. Artikel 130b som infördes i EG-fördraget genom Fördraget om Europeiska unionen anger att politiken på andra områden måste bidra till detta mål: "Vid utformningen och genomförandet av gemenskapens politik och åtgärder och vid genomförandet av den inre marknaden skall de beakta målen i artikel 130a och bidra till att dessa uppnås."

[5] EG-Bulletinen nr 9-1984, punkt 3.5.1.

[6] EGT C 307, 13.11.1993, s. 3.

[7] EGT C 213, 19.8.1992, s. 2.

[8] EGT C 368, 23.12.1994, s. 12.

[9] I detta meddelande avses med "jordbrukssektorn" alla aktörer som är involverade i produktion av eller handel med varor som återfinns i förteckningen i bilaga II till fördraget, inklusive fiskeriprodukter.

2. RIKTLINJERNAS DEFINITIONER OCH RÄCKVIDD

2.1 Definition av undsättnings- och omstruktureringsstöd

Det är riktigt att behandla stöd för undsättning och omstrukturering av företag tillsammans eftersom regeringen i båda fallen står inför ett företag i svårigheter som saknar möjlighet att övervinna dessa svårigheter genom egna medel eller genom att skaffa de medel det behöver från aktieägare eller genom lån och eftersom undsättning och omstrukturering ofta ingår som två, om än som två klart avgränsade, inslag i en enda aktion. Den finansiella svagheten i företag som undsätts av sina regeringar eller som får stöd för omstrukturering beror ofta på dåligt vinstutfall i det förgångna samt ovissa framtidsutsikter. De typiska symptomen är minskande lönsamhet eller allt större förluster, minskande omsättning, växande varulager, överskottskapacitet, minskande kassaflöde, ökande skuld, stigande ränteutgifter och lågt värde på nettotillgångar. I akuta fall kan företaget redan ha blivit insolvent eller trätt i likvidation.

Det är inte möjligt att fastställa en uppsättning allmängiltiga och exakta finansiella parametrar för att fastställa när stöd till ett företag skall betraktas som undsättning eller avsett för omstrukturering. De två situationerna uppvisar dock grundläggande olikheter.

En undsättning upprätthåller tillfälligt ställningen för ett företag som står inför avsevärd försvagning av sin finansiella position vilket avspeglas i en akut likviditetskris eller teknisk insolvens, medan de omständigheter som är upphov till företagets svårigheter analyseras och en lämplig plan för att råda bot på situationen utarbetas. Med andra ord ger undsättningsstöd en kort respit, i allmänhet inte längre än sex månader, från ett företags finansiella problem medan en långfristig lösning utarbetas.

Omstrukturering å andra sidan utgör en del av en genomförbar, sammanhängande och långtgående plan för att återupprätta ett företags lönsamhet på lång sikt. Omstrukturering inbegriper oftast en eller flera av följande faktorer: omorganisation och rationalisering av företagets verksamheter till en mer effektiv bas som i typfallet innebär att verksamheter som inte längre är livskraftiga eller som redan går med förlust avslutas, omstrukturering av de befintliga verksamheter som åter kan göras konkurrenskraftiga och, möjligen, utveckling av eller diversifiering till nya lönsamma verksamheter. Finansiell omstrukturering (kapitaltillskott, skuldminskning) måste oftast åtfölja den fysiska omstruktureringen. Omstruktureringsplaner tar bland annat hänsyn till de omständigheter som är orsak till företagets svårigheter, marknadstillgång och efterfrågan för de berörda varorna liksom deras förväntade utveckling och företagets särskilt svaga och starka punkter. De möjliggör en välordnad övergång till en ny struktur för företaget som ger det utsikter till långfristig lönsamhet och ger det möjligheter att agera i kraft av sina egna resurser utan att behöva ytterligare statligt bistånd.

2.2 Sektoriell räckvidd

Kommissionen följer den allmänna metod för undsättnings- och omstruktureringsstöd som anges i riktlinjerna för alla sektorer. I vissa sektorer som stål, varvsindustri, textil och beklädnad, syntetfibrer, bil-, transport- och kolindustrier kommer emellertid riktlinjerna att gälla endast i den utsträckning som de överensstämmer med de särskilda regler för statligt stöd som tillämpas för dessa sektorer.

2.3 Tillämplighet vad avser artikel 92.1 i EG-fördraget

Av de orsaker som anges i punkt 1.1, kommer statligt undsättnings- eller omstruktureringsstöd till företag i svårigheter att bara genom sin art tendera att snedvrida konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna. Därför omfattas det som regel av artikel 92.1 i EG-fördraget och kräver undantag.

Det enda allmänna undantaget är stöd som är för ringa för att ha större effekt på handeln mellan staterna. Högsta totalbeloppet för stöd av mindre betydelse har satts till 100 000 ecu omfattande alla offentliga stöd, av alla kategorier, under en period på tre år ([10]). Möjlighet till stöd av mindre betydelse finns inte i sektorer som är underställda särskilda gemenskapsregler för statligt stöd ([11]), inklusive jordbrukssektorn.

([10]) Se kommissionens meddelande om stöd av mindre betydelse, EGT C 68, 6.3.1996, s. 9.

([11]) Se punkt 2.2.

Omstruktureringsstöd kan ta många former, inklusive kapitaltillskott, skuldavskrivning, lån, räntebidrag, skattelättnader eller bidrag till socialavgifter, samt lånegarantier. När det gäller undsättning måste stödet dock begränsas till lån till marknadsränta eller lånegarantier (se punkt 3.1). Stödet kan komma från centrala, regionala eller lokala myndigheter oavsett nivå och alla "offentliga företag" enligt definitionen i artikel 2 i kommissionens direktiv 80/723/EEG om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag ([12]). Undsättnings- eller omstruktureringsstöd kan sålunda komma från statliga holdingbolag eller offentliga investeringsbolag ([13]).

Den metod som kommissionen använder, för att avgöra när statlig tillförsel av nytt kapital till företag som redan är statligt ägda eller som blir helt eller delvis statsägda som resultat av transaktionen inbegriper stöd, lades fram i ett meddelande 1984 ([14]) och har förfinats och utvidgats till stöd i andra former i meddelandet om offentliga företag från 1993 ([15]). Kriteriet baseras på principen om den private investeraren. Denna princip anger att om en rationell privat investerare som agerar i en marknadsekonomi skulle ha ställt finansiering till förfogande så inbegriper tillhandahållandet eller garantin om finansiering till ett företag inte något inslag av stöd.

När staten tillhandahåller eller garanterar finansiering till ett företag i ekonomiska svårigheter finns dock en presumtion att den finansiella överföringen inbegriper statligt stöd. Därför måste sådana finansiella transaktioner anmälas till kommissionen i förväg i enlighet med artikel 93.3 ([16]). Presumtionen om stöd är bindande när industrin som helhet befinner sig i svårigheter eller lider av strukturell överkapacitet.

Bedömningen av undsättnings- eller omstruktureringsstöd påverkas inte av förändringar av ägandet för det företag som erhåller stödet. Det är således inte möjligt att undgå kontroll genom att överföra företaget till en annan juridisk enhet eller ägare.

2.4 Grund för undantag

I artikel 92.2 och 92.3 i EG-fördraget anges en möjlighet till undantag för stöd som faller under artikel 92.1. Den enda grunden för att undanta stöd för att undsätta eller omstrukturera företag i svårigheter — förutom för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser som undantas genom artikel 92.2.b och inte behandlas här, och, i den utsträckning som artikel 92.2.c fortfarande är tillämplig, stöd i Tyskland som kan omfattas av denna bestämmelse — är artikel 92.3.c. Enligt denna bestämmelse har kommissionen "befogenhet att godkänna stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter ... när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset".

Kommissionen anser att undsättnings- och omstruktureringsstöd kan bidra till utveckling av näringsverksamheter utan att negativt påverka handeln i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset om villkoren i avsnitt 3 är uppfyllda och kommer därför att tillåta sådant stöd på dessa villkor. Om de företag som skall undsättas eller omstruktureras är lokaliserade i stödområden, kommer kommissionen att ta hänsyn till regionala omständigheter enligt punkt a och c i artikel 92.3 så som beskrivs i punkt 3.2.3.

2.5 Befintliga stödprogram

Dessa riktlinjer, med undantag för deras tillämpning inom jordbrukssektorn, påverkar inte stödprogram för att undsätta eller omstrukturera företag i svårigheter som redan hade godkänts när riktlinjerna offentliggjordes 1994.

Riktlinjerna påverkar inte heller tillämpningen av stödprogram som godkänts för andra syften än undsättning eller omstrukturering, såsom regional utveckling, utveckling av SMF eller för obligatorisk slakt av djur för att bekämpa sjukdom, under förut-

([12]) EGT L 195, 29.7.1980, s. 35, ändrat genom EGT L 254, 12.10.1993, s. 16.

([13]) Se dom i mål 78/76 av den 22 mars 1977, Steinike und Weinlig mot Tyskland, (1977) ECR, s. 595; Crédit-Lyonnais/Usinor-Sacilor, kommissionens pressmeddelande IP(91) 1045.

([14]) Se fotnot 5.

([15]) Se fotnot 6.

([16]) Se punkt 27 i dokumentet om offentliga företag, fotnot 5.

sättning att det undsättnings- eller omstruktureringsstöd som beviljas enligt sådana program uppfyller de villkor som kommissionen har godkänt för programmen.

3. ALLMÄNNA VILLKOR FÖR TILLSTÅND TILL UNDSÄTTNINGS- OCH OMSTRUKTURERINGSSTÖD

3.1 Undsättningsstöd

För att godkännas av kommissionen måste undsättningsstöd, så som det definieras ovan, fortsätta att uppfylla de villkor som fastställdes av kommissionen 1979 ([17]). Undsättningsstöd måste således

— bestå av likvida medel i form av lånegaranti eller lån med normal marknadsränta,

— begränsas till vad som är nödvändigt för att upprätthålla driften i företaget (till exempel täcka lönekostnader och kostnader för insatsvaror),

— endast betalas ut för den tid (i allmänhet inte överstigande sex månader ([18]) som krävs för att utarbeta de åtgärder som är nödvändiga och praktiskt möjliga för att åstadkomma en återhämtning,

— ges på grundval av allvarliga sociala problem och får inte ha några negativa effekter för industrins eller jordbrukets situation i andra medlemsstater.

Ett ytterligare villkor är att stödet i princip skall vara en engångsåtgärd. En serie av insatser som i realiteten bara upprätthåller status quo, skjuter upp det oundvikliga och överför under tiden de väntande industriella, jordbruksrelaterade eller sociala problemen till andra mer dugliga producenter och andra medlemsstater, är givetvis oacceptabla. Undsättningsstöd bör därför normalt vara en engångstransaktion som sker under en begränsad tidsperiod medan företagets framtid bedöms.

Undsättningsstöd behöver inte ges i en enda utbetalning. Det kan istället vara önskvärt att sprida utbetalningarna av stödet till flera delbetalningar som är beroende av separata bedömningar i syfte att ta hänsyn till externa förhållanden som kan fluktuera snabbt eller för att stimulera det företag som befinner sig i svårigheter att vidta nödvändiga tillrättaläggande åtgärder.

När ovanstående villkor tillämpas för SMF inklusive små jordbruksföretag, kommer kommissionen att ta hänsyn till de karakteristika egenskaper som företag i dessa kategorier och sektorer har.

Godkännande av undsättningsstöd ges utan presumtion vad avser efterföljande godkännande av stöd inom ramen för en omstruktureringsplan vilket kommer att bedömas på sina egna meriter.

3.2 Omstruktureringsstöd

3.2.1 *Grundläggande förhållningssätt*

Stöd till omstrukturering ger upphov till särskilda konkurrensproblem eftersom det kan förskjuta en oskälig del av den belastning som strukturanpassning utgör samt åtföljande sociala, industriella och jordbruksproblem till andra producenter som klarar sig utan stöd och till andra medlemsstater. Den allmänna principen bör därför vara att tillåta omstruktureringsstöd endast under förhållanden när det kan visas att godkännande av omstruktureringsstödet ligger i gemenskapens intresse. Detta kommer endast att vara möjligt när strikta kriterier är uppfyllda och full hänsyn har tagits till stödets eventuellt snedvridande effekter.

3.2.2 *Allmänna villkor*

Om inte annat sägs i de särskilda bestämmelserna för stödområden, för SMF enligt nedan och för jordbrukssektorn enligt punkt 3.2.5, måste en omstruktureringsplan uppfylla alla följande allmänna villkor för att kommissionen skall godkänna stödet:

([17]) Åttonde rapporten om konkurrenspolitik, punkt 228.

([18]) Om kommissionen fortfarande granskar omstruktureringsplanen när den period för vilken undsättningsstödet har godkänts löper ut kommer den att ställa sig positiv till en förlängning av undsättningsstödet tills granskningen är avslutad (se den Tjugotredje rapporten om konkurrenspolitik, punkt 527).

i) Återställa lönsamheten

Det oeftergivliga villkoret för alla omstruktureringsplaner är att de måste återställa långfristig lönsamhet och livsduglighet för företaget inom en rimlig tid och på basis av realistiska antaganden om dess framtida verksamhetsvillkor. Följaktligen måste omstruktureringsstöd kopplas till en livsduglig omstrukturerings-/återhämtningsplan som överlämnas med alla relevanta uppgifter till kommissionen. Planen måste göra det möjligt att återställa företaget till konkurrenskraftigt skick inom en rimlig period. Förbättringen i lönsamhet måste huvudsakligen vara ett resultat av interna åtgärder som återfinns i omstruktureringsplanen och får endast vara baserade på externa faktorer såsom pris- och efterfrågeökningar som företaget självt inte i högre grad kan påverka, om de marknadsantaganden som gjorts allmänt erkänns. Framgångsrik omstrukturering bör inbegripa slopande av strukturellt förlustbringande verksamheter.

För att fylla lönsamhetskriteriet måste omstruktureringsplanen anses kapabel att föra företaget till en position där det kan täcka alla sina kostnader inklusive avskrivning och finansiella kostnader och generera en minimiavkastning på kapitalet så att företaget när det har avslutat sin omstrukturering inte kommer att behöva ytterligare tillskott av statligt stöd och kommer att vara i stånd att konkurrera på marknaden av egen kraft. Liksom undsättningsstöd bör omstruktureringsstöd normalt endast behövas ges en gång.

ii) Undvika att stödet otillbörligt snedvrider konkurrensen

Ett ytterligare villkor för omstruktureringsstöd är att åtgärder vidtas för att i möjligaste mån kompensera skadliga effekter för konkurrenterna. Annars skulle stödet "strida mot det gemensamma intresset" och inte vara berättigat till undantag enligt artikel 92.3 c.

Om det enligt en objektiv bedömning av situationen för efterfrågan och tillgång anses att det finns ett strukturellt överskott av produktionskapacitet ([19]) på en relevant marknad i Europeiska gemenskapen som betjänas av stödmottagaren, måste omstruktureringsplanen ge ett bidrag, proportionellt till det stödbelopp som erhålls, till omstrukturering av motsvarande marknad i Europeiska gemenskapen genom att oåterkalleligt minska eller stänga kapacitet. En minskning eller stängning är oåterkallelig när de berörda tillgångarna kasseras och görs permanent oförmögna att producera till tidigare kapacitet eller permanent omvandlas till annan användning. Försäljning av kapacitet till konkurrenter är inte tillräcklig i detta fall förutom i det fall anläggningen säljs för att användas i en del av världen där fortsatt drift av den knappast kan få påtagliga effekter på konkurrenssituationen i gemenskapen.

En uppmjukning av principen om krav på proportionell kapacitetsminskning kan medges om en sådan minskning kan förväntas förorsaka konkret försämring av marknadens struktur, till exempel genom att skapa monopol eller en snäv oligopolsituation.

När det å andra sidan inte finns något strukturellt överskott av produktionskapacitet på en relevant marknad i gemen-

([19]) För varor som återfinns på förteckning i bilaga II till fördraget fastställs denna överskottskapacitet av kommissionen i varje enskilt fall med hänsyn särskilt till:

a) Omfattningen och tendenserna för den givna varukategorin under de gångna tre åren i fråga om marknadsstabiliserande åtgärder, särskilt exportbidrag och återtag från marknaden, utvecklingen av världsmarknadspriser och förekomsten av sektoriella begränsningar i rådets förordning (EG) nr 950/97 (EGT L 142, 2.6.1997, s. 1). Råvaror som är underställda produktionskvoter skall inte bedömas ha överskottskapacitet.

b) Förekomsten av sektorsbegränsningar på basis av kommissionens skrivelse till medlemsstaterna den 20 oktober 1995 (EGT C 29, 2.2.1996, s. 4).

c) Särskilt för fiskeriprodukter, riktlinjerna för granskning av statligt stöd inom sektorn för fiske och vattenbruk (EGT C 100, 27.3.1997, s. 12) och rådets förordning (EG) nr 3699/93 (EGT L 346, 31.12.1993, s. 1).

skapen som betjänas av mottagaren kommer kommissionen normalt inte att kräva en kapacitetsnedskärning i utbyte mot stöd. Kommissionen måste dock vara övertygad om att stödet kommer att användas endast i syfte att återupprätta företagets lönsamhet och att det inte kommer att möjliggöra för mottagaren att under genomförandet av omstruktureringsplanen utöka produktionskapaciteten, förutom i den mån det är nödvändigt för att återupprätta lönsamheten utan att därmed otillbörligt snedvrida konkurrensen. För att säkerställa att stödet inte snedvrider konkurrensen i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset, kan kommissionen ställa upp de villkor och skyldigheter som kan bli nödvändiga.

När det gäller jordbruksråvaruproduktion, skall kommissionens tillstånd beviljas i enlighet med gemenskapens internationella åtaganden.

iii) Stöd i förhållande till kostnader och fördelar med omstruktureringen

Stödets belopp och omfattning måste begränsas till det strikta minimum som krävs för att göra det möjligt att genomföra omstruktureringen och måste knytas till de fördelar som gemenskapen kan förvänta sig. Stödmottagare kommer därför normalt förväntas att på ett påtagligt sätt bidra till omstruktureringsplanen med egna medel eller från extern marknadsfinansiering. För att begränsa den snedvridande effekten måste stödet ges i sådan form att det inte förser företaget med överskott av likvida medel som skulle kunna användas för aggressiva verksamheter som snedvrider marknaden och som inte har anknytning till omstruktureringsprocessen. Inte heller bör någon del av stödet utnyttjas för att finansiera nyinvestering som inte krävs för omstruktureringen. Stöd till finansiell omstrukturering bör inte otillbörligt minska företagets finansiella kostnader.

Om stöd används för att skriva av skulder som är ett resultat av tidigare förluster, måste eventuella skattekrediter som hör till förlusterna utplånas och inte behållas för att räknas av mot framtida vinster eller säljas eller överföras till tredje part, eftersom företaget i så fall skulle erhålla stödet två gånger.

iv) Fullt genomförande av omstruktureringsplanen och iakttagande av villkoren

Företaget måste till alla delar genomföra den omstruktureringsplan som överlämnats till och godkänts av kommissionen och måste fullgöra alla andra skyldigheter som anges i kommissionens beslut. I annat fall kommer kommissionen, om inte det ursprungliga beslutet ändras efter en ny anmälan från medlemsstaten, att vidta åtgärder för att kräva att stödet återbetalas.

v) Övervakning och årlig rapport

Genomförande, utveckling och framgång för omstruktureringsplanen kommer att övervakas genom att krav ställs på att detaljerade årliga rapporter inlämnas till kommissionen. Den årliga rapporten måste innefatta all relevant information för att göra det möjligt för kommissionen att övervaka att det överenskomna omstruktureringsprogrammet genomförs, att företaget mottar stöd och dess finansiella ställning och att alla villkor och skyldigheter som fastställs i kommissionens beslut om godkännande av stödet iakttas. Om det föreligger ett särkilt behov av punktlig bekräftelse på vissa nyckelinformationer, såsom stängningar, kapacitetsminskningar etc. kan kommissionen begära att få tätare rapporter.

3.2.3 *Villkor för omstruktureringsstöd i stödområden* ([20])

Eftersom ekonomisk och social sammanhållning är ett prioriterat mål i gemenskapen enligt artikel 130a i EG-fördraget och politik

([20]) I detta meddelande omfattar sådana områden, när det gäller aktörer i jordbrukssektorn, även de mindre gynnade områden som anges i artikel 21.2 i rådets förordning (EG) nr 950/97.

på andra områden enligt artikel 130b ([21]) skall bidra till att dessa mål uppnås, måste kommissionen ta hänsyn till behoven av regional utveckling när den bedömer omstruktureringsstöd i stödområden. Det faktum att ett företag med svårigheter är etablerat i ett stödområde medför emellertid inte att omstruktureringsstöd automatiskt beviljas. I det medellånga till långa perspektivet hjälper det inte en region om man med artificiella medel stöttar upp företag som av strukturella eller andra skäl slutligen är dömda att misslyckas.

Med hänsyn dessutom till de begränsade gemenskaps- och nationella resurser som finns tillgängliga för att främja regional utveckling ligger det i regionernas egna bästa intressen att använda dessa knappa resurser för att så snart som möjligt utveckla alternativa verksamheter som är lönsamma och varaktiga. Snedvridning av konkurrensen måste slutligen minimeras också när det gäller stöd till företag i stödområden.

De kriterier som räknas upp i punkt 3.2.2 är sålunda tillämpliga även för stödområden, också när de regionala utvecklingsbehoven beaktas. I synnerhet måste resultatet av omstruktureringsinsatsen bli en ekonomiskt lönsam verksamhet som kommer att bidra till den verkliga utvecklingen i regionen utan att kräva fortlöpande stöd. Återkommande tillskott av stöd kommer därför inte att betraktas mer positivt än i icke-stödområden. Omstruktureringsplaner måste likaså genomföras och övervakas. För att undvika otillbörlig snedvridning av konkurrensen måste stödet också vara proportionellt till omstruktureringskostnader och fördelar. En något större flexibilitet kan dock visas i stödområden när det gäller kravet på en kapacitetsminskning vad avser marknader med strukturell överkapacitet. Om regionala utvecklingsbehov kräver det kommer kommissionen att begära en mindre kapacitetsminskning för detta ändamål i stödområden än i icke-stödområden och kommer att skilja mellan områden som är berättigade till regionalstöd enligt artikel 92.3 a i fördraget och de som är berättigade enligt artikel 92.3 c för att ta hänsyn till de svårare regionala problemen i de förstnämnda områdena.

Varje stöd till nyinvestering som inte behövs för omstruktureringen måste ligga inom gränserna för regionalstöd som godkänts av kommissionen.

3.2.4 *Stöd till omstrukturering av små och medelstora företag*

Förutsatt att viss tillåten omfattning av stödet inte överskrids, tenderar stöd till små och medelstora företag att påverka handeln i mindre utsträckning än det som ges till större företag och det är mer sannolikt att stödets eventuella inverkan på konkurrensen uppvägs av ekonomiska fördelar ([22]). Detta gäller också för stöd till omstrukturering. Det är alltså riktigt av kommissionen att inta en mindre återhållsam attityd gentemot sådant stöd när det beviljas till SMF.

I gemenskapens riktlinjer för statligt stöd för små och medelstora företag (SMF) ([23]) har kommissionen fastställt en enhetlig definition av SMF för kontrolländamål när det gäller statligt stöd.

Med "små och medelstora företag" avses ett företag som

— har högst 250 anställda, och

  — antingen en årsomsättning på högst 20 miljoner ecu,

  — eller en omslutning på högst 10 miljoner ecu, och

— som till högst 25 % ägs av ett eller flera företag som inte motsvarar denna definition, med undantag av offentliga investeringsbolag, riskkapitalbolag eller institutionella investerare, förutsatt att dessa inte utövar någon kontrollfunktion.

([21]) Se fotnot 4.

([22]) Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag, punkt 3.3 (EGT C 213, 19.8.1992, s. 2).

([23]) På samma sida, punkt 2.2.

När det gäller SMF kommer kommissionen inte att kräva av omstruktureringsstöd att de uppfyller samma strikta villkor som stöd till omstrukturering av större företag, särskilt när det gäller kapacitetsnedskärningar och rapporteringsskyldigheter.

3.2.5 *Bestämmelser som gäller endast för omstruktureringsstöd till jordbrukssektorn*

Kommissionen kommer på begäran av de berörda medlemsstaterna och som ett alternativ till de allmänna bestämmelserna om kapacitetsminskning i detta meddelande, att tillämpa följande bestämmelser för aktörer inom jordbrukssektorn.

a) allmänt fall

Om det finns strukturellt överskott av produktionskapacitet gäller kravet på oåterkallelig minskning eller stängning av kapacitet enligt punkt 3.2.2 (ii). För jordbruksråvaruproduktion ersätts emellertid detta krav med kravet att kapacitetsminskningen eller stängningen består i minst 5 år.

— För åtgärder som särskilt inriktas på vissa varor eller aktörer måste minskningen av produktionskapacitet normalt nå upp till 16 % ([24]) av den som omstruktureringsstödet verkligen ges till.

— För andra åtgärder utan sådan inriktning måste den ovannämnda kapacitetsminskningen normalt nå upp till 8 % ([24]) av värdet av produktionsvolymen för varor med strukturellt överskott som omstruktureringsstödet verkligen ges till.

När beslut fattas om rätt att motta omstruktureringsstöd samt stödbelopp, skall ingen hänsyn tas till belastningen att rätta sig efter gemenskapens kvoter och tillhörande bestämmelser som gäller för enskilda aktörer.

b) Särskilt fall för små jordbruksföretag

Med små jordbruksföretag avses i detta meddelande aktörer inom jordbrukssektorn med högst tio årsarbetsenheter.

För små jordbruksföretag kan det ovannämnda kravet på oåterkallelig minskning eller stängning av kapacitet bedömas vara uppnått på den berörda marknaden (inte nödvändigtvis inbegripande uteslutande eller ens någon av mottagarna av omstruktureringsstödet). Om inte annat följer av den gemensamma jordbrukspolitikens bestämmelser kan medlemsstaterna välja det kapacitetsminskningssystem de vill tillämpa för små jordbruksföretag. I sådana fall måste medlemsstaterna, som allmän regel, visa:

— Att systemet när det gäller åtgärder som särskilt inriktas på vissa varor eller aktörer, skulle minska produktionskapaciteten i den berörda medlemsstaten för varan (varorna) med strukturellt överskott med 10 % ([24]) för den som omstruktureringsstödet faktiskt ges till.

— För andra åtgärder utan sådan inriktning måste denna kapacitetsminskning uppnå 5 % ([24]) av värdet av produktionsvolymen för de varor med strukturöverskott som omstruktureringsstödet faktiskt ges till. Denna minskning kan ske antingen för varor som faktiskt drar nytta av omstruktureringsstödet eller någon annan vara som återfinns på förteckningen i bilaga II i fördraget och som har strukturellt överskott.

([24]) För kapacitetsminskning som sker i stödområden, inklusive i ett mindre gynnat område, skall kravet minskas med 2 procentenheter, när det gäller omstruktureringsstöd som beviljas i stödområden.

Medlemsstaten måste också kunna visa att kapacitetsminskningen skulle utgöra ett tillägg till en eventuell minskning som skulle tillämpats om omstruktureringsstödet inte hade givits.

Om kapacitetsminskningen inte sker på stödmottagarens nivå, måste åtgärder för att åstadkomma minskningen genomföras senast två år efter det att tröskelvärdet i punkt c har uppnåtts.

c) Särskilda omständigheter för alla aktörer inom jordbrukssektorn

Inom denna sektor kan också mycket ringa stödbelopp uppfylla villkoren i artikel 92.1 i fördraget. Med erkännande av de praktiska problem som är förenade med kapacitetsminskning i fråga om jordbruksråvaruproduktion (och indirekt för förädling och saluföring av varor som återfinns i förteckningen i bilaga II i fördraget), dock med beaktande av det gemensamma intresset för att få rätt till undantag enligt artikel 92.3 c, kommer emellertid kommissionen, om inte annat följer av alla andra villkor, att göra undantag från kraven på kapacitetsminskning i följande situationer:

i) För åtgärder som särskilt inriktas på en viss kategori varor eller aktörer, när alla sådana åtgärder ett givet år när stödet beviljas, inte inbegriper en varukvantitet som överstiger 3 % av den årliga totala kvantiteten av sådan produktion i det landet.

ii) För andra åtgärder utan sådan särskild inriktning, när alla sådana åtgärder ett givet år när stödet beviljas, inte inbegriper ett produktvärde som överstiger 1,5 % av det årliga totala värdet av jordbruksproduktion i det landet.

På begäran av den berörda medlemsstaten får de geografiska hänvisningarna vid i) och ii) för varje åtgärd fastställas på regional nivå. I alla fall skall mätningen av ett lands (eller en regions) produktion baseras på normala produktionsnivåer (i allmänhet genomsnittet av de föregående tre åren) och när det gäller kvantiteten eller värdet på stödmottagarnas produktion vara representativt för deras företag före beslutet om stöd.

Undantag från kravet på kapacitetsminskning skall inte i något fall innebära tolerans av investeringsstöd kopplat till verksamheter som är underställda sektorsbegränsningar.

d) När gränserna för undantag från kapacitetsminskningen enligt punkt c) överskrids:

i) Den kapacitetsminskning som skall uppnås skall fastställas på grundval av den totala kapacitet för vilken stöd utbetalats, inte bara den del som överskrider begränsningarna.

ii) När det gäller andra stödmottagare än små jordbruksföretag som redan har beviljats stöd innan begränsningarna har uppnåtts, får kapacitetsminskningen verkställas genom åtgärder som motsvarar de som gäller för små jordbruksföretag enligt punkt b).

3.2.6 *Stöd för att täcka de sociala kostnaderna för omstrukturering*

Omstruktureringsplaner medför normalt minskningar eller slopande av de drabbade verksamheterna. En nedskärning av företagets verksamheter är ofta nödvändig av rationaliserings- och effektivitetsskäl, helt bortsett från eventuella kapacitetsminskningar som kan krävas som ett villkor för att bevilja stöd om industrin lider av strukturell överkapacitet. Oavsett orsaken till dem leder sådana åtgärder vanligtvis till nedskärningar av företagets personalstyrka.

Medlemsstaternas arbetslagstiftning kan innehålla allmänna socialförsäkringssystem enligt vilka arbetslöshetsbidrag och förtidspensionering betalas direkt till friställd personal. Sådana program skall inte betraktas som statligt stöd som omfattas av artikel 92.1 eftersom staten har att göra direkt med de anställda och företaget inte är involverat.

Förutom arbetslöshetsbidrag och förtidspensionering för anställda, är sådana allmänna sociala stödprogram vanligt förekommande enligt vilka regeringen täcker kostnaden för förmåner som företaget ger till friställda anställda och som går utöver dess stadgeenliga eller avtalsmässiga förpliktelser. När sådana program finns tillgängliga, vanligtvis utan sektoriella begränsningar till varje anställd som uppfyller förutbestämda och automatiska villkor för berättigande, betraktas de inte innefatta stöd enligt artikel 92.1 för företag som genomför omstrukturering. Å andra sidan, om programmen används för att stödja omstrukturering i vissa industrier, kan de mycket väl inbegripa stöd beroende på det selektiva sätt som de används på.

De skyldigheter som ett företag självt har enligt arbetslagstiftning eller kollektivavtal med fackföreningar att tillhandahålla arbetslöshetsbidrag eller förtidspensionering är en del av de normala driftskostnaderna som ett företag måste betala av egna medel. Eftersom detta är fallet, måste varje statligt bidrag till dessa kostnader räknas som stöd. Detta gäller oavsett om betalningarna görs direkt till företaget eller administreras genom något statligt organ till de anställda.

Kommissionen är positivt inställd till sådant stöd eftersom det ger ekonomiska fördelar utöver de intressen som det berörda företaget har, underlättar strukturomvandling och minskar svårigheter och jämnar ofta bara ut skillnader i de skyldigheter som företagen har enligt nationell lagstiftning.

Förutom att täcka kostnader för arbetslöshetsbidrag och förtidspensionering, tillhandahålls stöd ofta i samband med ett särskilt omstruktureringsfall för utbildning, rådgivning och praktisk hjälp för att finna alternativ anställning, bistånd med omlokalisering och yrkesutbildning och hjälp till anställda som vill starta egna företag. Kommissionen intar konsekvent en positiv hållning till sådant stöd.

När det gäller att fastställa storleken av kapacitetsminskningen enligt punkt 3.2.2 (ii) fästs inget avseende vid stöd till sociala åtgärder uteslutande till förmån för anställda som förflyttas genom omstrukturering.

4. ANMÄLNINGSKRAV SAMT GILTIGHETSTID OCH ÖVERSYN AV RIKTLINJERNA

4.1 Program för undsättning eller omstrukturering av små och medelstora företag

När det gäller SMF enligt definitionen i punkt 3.2.4 ovan, inklusive sådana företag inom jordbrukssektorn (liksom små jordbruksföretag) kommer kommissionen att vara beredd att godkänna stödprogram för undsättnings- eller omstruktureringsändamål. Den kommer att göra detta inom den normala tiden på två månader från det att den har mottagit fullständig information, om inte programmet är berättigat till förfarandet med snabbehandling varvid kommissionen har 20 arbetsdagar på sig ([25]). Sådana program måste tydligt ange de mottagande företagen, eller, om det gäller jordbruk, arten av de aktörer eller sektorer som berörs, under vilka omständigheter undsättnings- eller omstruktureringsstöd beviljas och högsta tillgängliga stödbelopp. Ett villkor för godkännande kommer att bli att en årlig rapport tillhandahålls om hur programmet bedrivs som innehåller de uppgifter som anges i kommissionens instruktioner för standardiserade rapporter ([26]). Förutom när det gäller små jordbruksföretag måste rapporterna också innehålla en förteckning över alla mottagande företag med uppgift om företagets namn, sektorkod — i enlighet med NACE:s ([27]) tvåsiffriga sektorindelningskoder — antal anställda, årsomsättning, stödbelopp per år, angivande av om undsättnings- eller omstruktureringsstöd erhölls under de två föregående åren och i så fall det totala belopp som tidigare beviljats. Om bestämmelserna i punkt 3.2.5 har åberopats måste rapporten också innefatta uppgifter som visar antingen

([25]) EGT C 213, 19.8.1992, s. 10.

([26]) Se skrivelse till medlemsstaterna daterad den 22 februari 1994.

([27]) Allmän näringsgrensindelning inom Europeiska gemenskapen, utgiven av Europeiska gemenskapernas statistikkontor.

a) produktionskvantitet (eller värde) som effektivt har dragit nytta av omstruktureringsstödet och uppgifter om den kapacitetsminskning som åstadkommits i enlighet med den punkten, eller

b) att villkoren för undantag från kapacitetsminskning i enlighet med punkt 3.3.5 c är uppfyllda.

Tilldelning av stöd för undsättning eller omstrukturering av SMF som avses i punkt 3.2.4 och till varje företag i jordbrukssektorn utanför ett godkänt program måste anmälas individuellt till kommissionen.

Tilldelningar av stöd eller stödprogram för att undsätta eller omstrukturera företag som uppfyller villkoren för stöd av mindre betydelse (se punkt 2.3) behöver inte anmälas.

4.2 Stöd för undsättning eller omstrukturering av stora företag

När det gäller stöd till undsättning eller omstrukturering av stora företag, dvs. de som överstiger gränserna i definitionen för små och medelstora företag, krävs individuell anmälan av alla stöd.

Eftersom tiden, särskilt i undsättningssfall, oftast inte står på de berörda företagens sida kommer kommissionen att göra sitt yttersta för att fatta sina beslut snabbt. Beslut i fråga om anmälningar av enskilda stöd som ligger utanför godkända program skall fattas inom två månader från mottagandet av fullständig information.

Medlemsstaterna själva kan göra en hel del för att undvika onödiga förseningar genom att

— i god tid anmäla sina avsikter att ge stöd. Även om medlemsstaten på grund av inre administrativa förfaranden är förhindrad att omedelbart anmäla alla detaljer i ett föreslaget undsättnings- eller omstruktureringsstöd, är det fördelaktigt att låta kommissionen få information om de frågor som redan har beslutats i syfte att göra kommissionen bekant med fallet och minska eller undvika eventuella krav på ytterligare information efter en senare inkomplett anmälan,

— sända in fullständiga anmälningar. Anmälningar skall särskilt skilja tydligt mellan stöd som faller under rubriken undsättningsstöd och det som skall klassificeras som omstruktureringsstöd och måste direkt och tydligt ta upp alla de allmänna villkor för godkännande som anges ovan för godkännande av undsättningsstöd eller omstruktureringsstöd enligt riktlinjerna. Underlåtenhet att göra detta innebär att anmälan är ofullständig och försenar behandlingen. I anmälningarna bör medlemsstaterna också informera kommissionen om allt annat stöd som beviljats till företaget som inte är direkt relaterat till transaktionen så att kommissionen är medveten om alla omständigheter i fallet.

4.3 Icke- anmält stöd

Anmälning och godkännande av stöd innan det betalas ut är strikta krav. Medlemsstaterna påminns om risken med att bevilja stöd olagligt, eftersom kommissionen har befogenhet att begära återbetalning av sådant stöd ([28]).

4.4 Varaktighet och översyn av riktlinjerna

När det gäller andra sektorer än jordbruk, kommer kommissionen att följa de riktlinjer ([29]) som offentliggjordes 1994 i tre år från och med den dag de offentliggjordes.

Vad gäller jordbrukssektorn (och endast denna sektor), kommer riktlinjerna emellertid att träda i kraft den 1 januar 1988 för nya statliga stöd. För befintliga stöd kommer ikraftträdandet att äga rum samma dag eller, om kommissionen har inlett förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget mot en eller flera medlemsstater i samband med detta, när kommissionen har fattat ett slutgiltigt beslut gentemot den berörda medlemsstaten eller de berörda medlemsstaterna på grundval av artikel 93.2 i fördraget.

Före utgången av 1997 kommer kommissionen att granska hur de befintliga riktlinjerna för andra sektorer än jordbruk fungerar. När det gäller de bestämmelser som särskilt avser jordbruk kommer denna granskning att äga rum inom tre år från och med dagen för offentliggörandet av denna text.

([28]) Kommissionens meddelande om stöd som beviljats olagligt (EGT C 318, 24.11.1983, s. 3). Kommissionen vill också hänvisa till domstolens dom i mål 301/87 (Boussac), se fotnot 2, och de slutsatser den har dragit från denna dom för handläggning av sådana fall såsom angivits i skrivelse till medlemsstaterna daterad den 4 mars 1991.

([29]) Se fotnot 8.

Beslut om att inte göra invändningar mot en anmäld koncentration

(Ärende nr IV/M.963 — Compaq/Tandem)

(97/C 283/03)

(Text av betydelse för EES)

Kommissionen beslutade den 11 augusti 1997 att inte göra invändningar mot den anmälda koncentrationen ovan och att förklara den förenlig med den gemensamma marknaden. Detta beslut grundar sig på artikel 6.1 b i rådets förordning (EEG) nr 4064/89. Beslutet i sin helhet finns endast på engelska och kommer att offentliggöras efter det att alla eventuella affärshemligheter har avlägsnats. Det kommer att finnas tillgängligt

— i skriftlig form och kan fås från Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer (se förteckningen på sista sidan),

— i elektronisk form i "CEN"-versionen i CELEX databas med CELEX-nummer 397M0963. CELEX är den databas som innehåller Europeiska gemenskapens lagstiftning. För ytterligare information rörande abonnemang, kontakta:

EUR-OP
Information, marknadsföring och PR (OP/4B)
2, rue Mercier
L-2985 Luxemburg
Tfn +352 29 29 424 55, fax +352 29 29 427 63